

APSTIPRINĀTS
Alūksnes Mākslas skolas
direktors Ojārs Vēliņš.....
(paraksts)
Alūksnē, 02.02.2022.
(datums)

Mācību priekšmeta Darbs materiālā programma

Mācību priekšmeta Darbs materiālā apjoms ir 315 stundas saturs nodrošina saikni starp Zīmēšanu, Gleznošanu, Kompozīciju, Mākslas valodas pamatiem un citiem mācību priekšmetiem. Sākot ar 4. klasi dod iespēju izvēlēties kādu no jomām – Grafiku/grafisko diainu, Keramikas dizainu vai Tekstildizainu apgūt padziļināti, kā arī rada priekšnoteikumus apgūto zināšanu un prasmju daudzveidīgai pielietošanai mācību uzdevumos, radošajos darbos un skolas radošā nobeiguma darba izstrādāšanā.

1. Mērķis - attīstīt spēju realizēt savas radošās idejas daudzveidīgos materiālos un tehnikās, kas pamatojas Latvijas dabas un kultūrvides iepazīšanā un izzināšanā, pasaules mākslas un dizaina iepazīšanā.

2.1. Mākslas uztvere - attīstīt uztveri, iepazīstot tradīcijas un novitātes mākslā, un dizainā Latvijā un pasaulē.

2.2. Mākslas valoda - apgūt priekšmeta Darbs materiālā tehnikas un paņēmienus, iepazīstot dažādu laiku un stilu mākslas darbus.

2.3. Radošā un vērtējošā darbība - apgūt priekšmeta Darbs materiālā prasmes kā savu radošo ieceru izpausmes veidu, analizēt radoša darba procesu un rezultātu.

3. Mācību priekšmeta noslēguma prasības

Satura daļas	Uzdevumi	saturs	Noslēguma prasības
Mākslas uztvere	1) Attīstīt uztveri caur piedāvātajiem Darbs materiālā mācību priekšmetiem kā daļu amatniecības, mākslas un dizaina pamatvērtībām Latvijas un pasaules kultūrā.	Dabas un kultūrvides daudzveidība	Ir iegūtas prasmes: 1) analītiski vērot, mērķtiecīgi pētīt, un izzināt dabu un kultūrvīdi, 2) saskatīt vizuāli izteiksmīgo formu un krāsu daudzveidību vidē.
		Izvēles priekšmetu (grafika/ grafiskais dizains keramikas dizains tekstildizains) izteiksmes un stilu daudzveidība,	1) Ir iepazīti dažādi stili un izteiksmes veidi izvēles priekšmetos. 2) Ir iepazīti – grafika/grafiskais dizains, keramikas dizains, tekstildizains, kā daudzveidīgs ideju un emociju izpausmes veids mākslā u dizainā un ikdienas dzīvē.

		nozīme kultūras vēsturē.	
Mākslas valoda	1) Apgūt izvēles priekšmetu izteiksmes līdzekļus, tehniku un paņēmienus, pamatprincipus, iepazīstot dažādu laiku un stilu mākslas darbus un dizaina piemērus, veidot izpratni par starpdisciplināras sadarbības nozīmi mākslas nozarēs mūsdienās.	Izteiksmes līdzekļi un kompozīcija	1) Prot lietot vizuālos izteiksmes līdzekļus: līniju, laukumu, toni, krāsu, formu, faktūru, proporcijas, u.c, 2) Prot mērķtiecīgi izmantot izvēlēto formātu, atbilstoši izvēlētajai uzdevuma iecerei.
		Tehnikas un tehniskie paņēmieni	Prot izmantot Darbs materiālā priekšmetu materiālus un tehnikas. Prot pielietot tehniskos palīgīdzekļus.
Radošā un analītiskā darbība	1) Attīstīt spēju izstrādāt sava radošā darba ideju, analizēt sava darba procesu un rezultātu. 2) Attīstīt spēju analizēt mākslas un dizaina piemērus.	Mērķu uzstādīšana un savas idejas izstrādāšana	1) Prot patstāvīgi radīt tēlu vai ideju un attēlot to ar izvēles priekšmetam atbilstošajiem izteiksmes līdzekļiem, materiāliem un paņēmieniem. 2) Prot radoši izmantot dažādu materiālu raksturu, akcentējot individuālo savdabību un izteiksmību izvēles priekšmetā.
		Vērtēšana un analīze	1) Prot pastāstīt par sava darba ideju īstenošanas procesu, izdarīt secinājumus turpmākajam darbam. 1) Ir pieredze analizēt un izteikt savu viedokli par darba rezultātu, argumentēti izteikt viedokli par citu autoru darbiem.

4. Mācību priekšmeta galvenās tēmas

Mācību priekšmeta Darbs materiālāsaturu veido 3 tēmas. Priekšmeta apguvē iespējams, ka kairākas tēmas tiek apgūtas, ik pēc noteikta laika atkārtojot tās. Tēmām atkārtojoties, pieaug to grūtības pakāpe. Mācību satura apguves secību veido pedagogs, mācību saturā iekļaujot visas tēmas, mācību nobeigumā nodrošinot Darbs materiālā noslēguma prasību sasniegšanu visiem audzēkņiem.

4.1. Materiālu un tehniku izmantošanas iespējas izvēles priekšmetā.

Daudzveidīgu materiālu un tehnisku paņēmienu iepazīšana.

4.2. Tradīcija un vēsture.

Grafikas/grafiskā dizaina, keramikas dizaina un tekstildizaina attīstības vēstures spilgtāko autoru, darbu un tehniku iepazīšana Latvijā un pasaulē. Labo piemēru izmantošana radošajā darbībā.

4.3. Sasniegumi un novitātes.

Mūsdienu tendenču grafikā/datorgrafikā, keramikas dizainā,

tekstildizainā un citās jomās iepazīšana, pielietošana radošajos darbos. Eksperimenti, netradicionālu materiālu izmantošana, jauno mācību un starpdisciplināras mācību pieejas izmantošana radošajā mācību procesā.

5. Mācību satura apguves secība

5.1 Pirmajā mācību gadā (3.klase) izglītojamie iegūtu priekšstatu par dažādu materiālu īpašībām (plastiskums, trauslums/izturība) atbilstoši izvēlētajam mērķim, dažādu materiālu kombinēšanu vienā darbā, viena materiāla daudzveidīgas izmantošanas iespējas, jaunas pieredzes gūšana un pielietojums daudzveidīgā radošajā darbībā, kā arī, lai veiktu izvēli - kādu izvēles priekšmetu apgūt pastiprināti 4.klasē un turpmāk no skolā piedāvātajiem – grafiku/datorgrafiku, keramikas dizainu un tekstildizainu..

5.2. Otrajā mācību gadā mācību gadā (4.Klase) iepazīties ar izvēlēto mācību priekšmeta instrumentiem materiāliem un tehniskajiem paņēmieniem. Ieinteresēt audzēkņus ar sarunām par redzēto un izjusto dabā, literatūrā, mūzikā vai personīgos pārdzīvojumos, rosinot viņu radošās potences un iztēli darbu tapšanas procesā.

5.3. Trešajā mācību gadā (5.klase) Pilnveidot apgūtās prasmes, apgūt jaunus tehniskos paņēmienus, un jaunus materiālus studējot dabu, kultūrvidi, tradīcijas un vēsturi izvēles priekšmetā, izmantojot to savā radošajā darbībā.

5.4. Ceturtajā mācību gadā (6.klase) Apgūt jaunas prasmes un iemaņas kombinējot tehnikas un materiālus, pielietojot radošajā darbā arī mūsdienu tehnoloģijas – fotografēšanu, datorgrafikas programmas, iekļaujot tēmas par dizaina pamatu apguvi izvēles priekšmetā.

5.5. Piektajā mācību gadā (7.klasē) Pilnveidot prasmes realizēt savu radošo ieceri izvēles priekšmetā no skices līdz gatavajam darbam, atbilstoši profesionālās ievirzes izglītības programmas nobeiguma prasībām un uzņemšanas eksāmenu prasībām vidējās profesionālās mākslas izglītības programmās.

Nr. p.k.	Tēmas secībā pa mācību gadiem un semestriem	Stundu skaits	Sasniedzamie rezultāti: zināšanas, prasmes, iemaņas
3.klase I semestris			
1.	Papīrs, tā īpašības un izmantošanas iespējas.	4	Izmantojot papīra īpašības – lokot, liecot vai pinot radīt dekoratīvu objektu plaknē vai telpiski.
2.	Dažādu materiālu pielietošana un kombinēšana vienā radošā darbā.	4	Attīstīt prasmes un iemaņas pielietot ģipsi, sajaucot ģipša pulveri ar ūdeni, novērtēt tā sacietēšanas ilgumu, ieliet to formā, veidot atspiedumus vai mozaīku no nelieliem priekšmetiem ģipša cietējošā virsmā.
3.	Priekšmetu apgleznošana.	2	Attīstīt prasmes trauku vai telpisku priekšmetu (piemēram - gatavas putuplasta formas) apgleznošanā pēc iepriekš darinātas skices.
4.	Darbs ar tekstilu.	5	Iepazīt tekstila materiālus, dažādu audumu, auklu īpašības un izmantošanas iespējas pinumu, tekstilmozaīku vai cita veida tehnikās, radot dekoratīvu vai dizaina priekšmetu.
3.klase II semestris			
5.	Papīra/kartona modelis vai makets.	6	Apgūt prasmes griezt, līmēt, locīt papīru un kartonu, radot maketu pēc iepriekš izveidotas skices, kā iedvesmas avotu izmantojot, piemēram, -arhitektūras motīvu.
7.	Dizains, dizaina priekšmeta maketa izgatavošana.	5	Iepazīt dizaina jēdzienu un dizaina nozīmi ikdienas dzīvē, ģenerēt idejas sadzīves priekšmeta dizainam un veidot tam maketu.
8.	Papīra daudzveidīgas izmantošanas iespējas, papīra un papīra masas	6	Attīstīt prasmes pielietot papīru un papīra masu telpiska trauka, dabas formas vai cita objekta veidošanā. Pielietot rotājumā dekoratīvu gleznojumu, izmantojot

	līmēšana un veidošana uz formas. Gatavā objekta apgleznošana.		kāda mākslas darba stilistiku.
9.	Neliela sadzīves priekšmeta kā moduļa pielietošana, radot jaunu dizaina priekšmetu vai mākslas darbu.	3	Attīstīt prasmes netradicionālu materiālu izmantošanā, radot jaunu mākslas darbu vai dizaina priekšmetu, mācīties izvēlēties un izmantot sadzīves priekšmetu kā moduli idejas realizācijā (pogas, korķi, skrūves, kokteiļu salmiņi, iesaiņojamie materiāli, bambusa kociņi, u.t.t.) Pētīt piemērus laikmetīgajā mākslā un dizainā.

KERAMIKAS DIZAINS

Nr. p.k.	Tēmas secībā pa mācību gadiem un semestriem	Stundu skaits	Sasniedzamie rezultāti: zināšanas, prasmes, iemaņas
4.klase I semestris			
1.	Keramikas pirmsākumi Latvijā. Arheoloģiskā keramika.	6	Pētīt un veidot arheoloģiskās keramikas priekšmetus vai to detaļas. Senā rotājuma metožu izmantošana.
2.	Māla dekorēšanas veidi. Faktūru, nospiedumu un krāsojumu izmantošana rotājumā.	8	Iepazīt dažādos māla dekorēšanas veidus- rotājumus, dabas materiālu atspiedumus un citu faktūru radīšanu, krāsojumu/apgleznošanu, angobēšanu glazēšanu. Paraugu izgatavošana.
3.	Formas mūsdienu keramikas dizainā. <ul style="list-style-type: none"> • formas veidošana no māla plastā, • cilindriskas formas deformācija, • lodes formas deformācija. 	16	Mācīties prasmes un iemaņas māla plāksnes veltnēšanā, locīšanā, sastiprināšanā, plastisku formu radīšanā un deformēšanā, radot mūsdienīgas keramikas dizaina formas, atbilstoši radošajai iecerei, papildināt ar faktūru, angobēt un glazēt.
4.klase II semestris			
4.	Tehnisku iemaņu iepazīšana darbā uz māla virpas.	6	Apgūt pirmās virpošanas prasmes- centrēšana, cilindra vilkšana.
5.	Vienkāršas formas izgatavošana ar trafareta palīdzību.	6	Plasta veltnēšana, trafareta pielietošana, detaļu sastiprināšana.
6.	Keramikas formas apgleznošana ar angobām un glazūrām.	10	Formas izgatavošana no plastā. Apgleznošana ar angobām. Pēc apdedzināšanas - formas virsmu papildināšana ar glazūrām.
7.	Apjomīgas formas mūsdienu keramikā. Gaismas ķermeņi.	10	Iepazīties ar lielu formu darināšanas tehniskajām iespējām, iepazīstot, piemēram - Jelgavas šamota skulptūru simpozijus. Realizēt gaismas ķermeņa projektu pēc skicēm. Iepazīt šamotu kā materiālu, tā pielietošanas iespējas. Praktiskā darbībā mācīties prasmes māla masu jaukt ar šamotu un veidot formu no sajauktās masas.
8.	Keramikas apgleznošanas veidi.	8	Iepazīties ar keramikas apgleznošanas veidiem- zemglazūras un virsglazūras apgleznošanu. Apdedzināta keramikas trauka apgleznošana pēc iepriekš izveidotas skices.
5.klase I semestris			
1.	Punkts kā izteiksmes līdzeklis.	6	Iepazīt punktu kā simbolu un tā pielietojumu mākslā, piemēram japāņu mākslinieces J.Kusamas daiļrade. Eksperimentēt ar punkta pielietošanas iespējām keramikas formu rotāšanā.

2.	Dizains. Laba dizaina pazīmes. Formu dizains no liektas māla formas.	6	Iepazīt mūsdienu dizaina būtiskākās pazīmes. Radīt dizainu keramikas priekšmetam, izgatavojot māla plāksni un trafaretus izvēlētajai formai. Glazēt gatavo formu.
3.	Virpošanas iemaņu apguve.	4	Apgūt iemaņas virpošanā, centrēšanu, cilindra vilkšanu, formas veidošanu, darba apstrādi.
4.	Keramikas priekšmeta apgleznošana kā viens no rotāšanas veidiem.	8	Iepazīt dažādus keramikas apgleznošanas veidus – zemglazūras, virsglazūras, majoliku. Pēc iepriekš izstrādātas skices veikt priekšmeta apgleznošanu.
5	Ģipša izmantošanas iespējas keramikas dizainā. Dabas formu atliešana ģipsī.	6	Iepazīt ģipša izmantošanas iespējas keramikas dizainā, tehnoloģisko procesu- ģipša masas jaukšanu, atlējuma veidošanu uz dabas formas.
5.klase II semestris			
5.	Dabas formu pielietojums keramikas dizainā. Vienas dabas formas divi risinājumi radošā darbībā.	12	Izmantot dabas formu piemēram – čiekurs, gliemežvāks, rieksts, u.c., kā ideju tēlniecības mazās formas radīšanai. Tās pašas dabas formas stilizācija vienkāršotas formas traukam. Skices un realizācija.
6.	Dzīvās daba, kā iedvesmas avots keramikas dizainam.	8	Pilnveidot prasmes ideju ģenerēšanā, ietekmējoties no iedvesmas avota, piemēram - putns. Realizēt ideju materiālā pēc radītās skices.
7.	Sadzīves priekšmeta dizains. Krūze/krūzīte.	12	Originālu formu meklējumi, rotājumu un krāsu risinājumu meklējumi - darbs grafiskajās datorprogrammās – Coreldraw vai citā. Osa kā formas turpinājums vai papildinošs elements. Darba realizācija materiālā pēc skices.
8.	Radošs keramikas darbs. Iedvesmas avots - dabas forma.	8	Radoša keramikas darba izstrāde pēc dotas tēmas, piemēram – “Zivs”. Attīstīt prasmes strādāt individuāli, ar mazāk nosacījumiem, izglītojamajam pašam izvēloties formas, faktūru, apstrādes un apgleznojuma veidus un tehnikas.
6.klase I semestris			
1.	Sarežģītas formas keramikas dizains. Tējkanna.	10	Iepazīties ar dažādu tējkannu autoru izstrādātajiem dizaina paraugiem. Ģenerēt formas, faktūru un krāsu risinājumus, izprotot priekšmeta izgatavošanas principus un pielietojuma funkcijas. Apgūt prasmes realizēt savu ieceru materiālā.
2.	Citas jomas mākslas darbs kā iedvesmas avots radošam darbam.	8	Ieraudzīt iespējas citu mākslas darbu veidos smelt idejas savam radosajam darbam. Piemēram – plastiskas formas trauku radīšana, vērojot O’Kīfas gleznoto lielformāta ziedu motīvus. Zīmēt skices trauku grupai vienotā stilistikā un realizēt ideju materiālā.
3.	Skulpturāls keramikas veidojums.	6	Simboliskas, asociatīvas, pat kariķējošas idejas radīšana skicēs un realizācija materiālā. Piemēram- “Cilvēks ar putniņu.”
4.	Tehnoloģiju apguves pilnveide.	6	Formu rotāšana. Faktūru, detaļu, krāsainu angobu un glazūru pielietojums. Krāsainu angobu sagatavošana darbam, angobēšana.
6.klase II semestris			
5.	Rūpnieciskā formveide.	10	Veidot izpratni par rūpniecisku formveidi, trauku pavairošanu ģipša formās, modeļa izveidošanu un atliešanu”mātes”formā. Iegūt prasmes, piemēram, puķu poda radīšanas un pavairošanas procesā.
6.	Priekšmetu grupas dizains	8	Veidot izpratni un prasmes par priekšmetu grupas

	vienotā stilistikā.		radīšanas principiem, vienotu stilistiku, kopīgo un atšķirīgo tajā. Radīt 3 vāžu grupu ar kopējām stila iezīmēm no skicēm līdz realizācijai materiālā.
7.	Svečturu dizains. Priekšmetu grupa 3-6 priekšmeti.	8	Pilnveidot prasmes priekšmetu grupas dizaina radīšanā vienotā stilistikā, papildinot formas ar faktūru un krāsu.
8.	Radošs darbs- portrets.	8	Cilvēks, kā ierosmes avots radoša plastiska darba tapšanā. Radīt plastisku cilvēka portretu ar izteiksmīgu mīmiku unaksesuāriem pēc skicēm.
9.	Tehnoloģiju apguves pilnveide	6	Pilnveidot prasmes formu papildināšanai un dekorēšanai, apstrādājot tās ar angobām un glazūrām.
7.klase I semestris			
1.	Keramikas dizaina priekšmetu grupas radīšana vienotā stilistikā.	12	Sarežģītas kompozīcijas vai grupas veidošana materiālā, saglabājot stilisku vienotību, pēc skolotāja dotās tēmas vai ierosmes avota, piemēram - "Melns un balts". Pilnveidot prasmes patstāvīgā radošu ideju ģenerēšanā un darba realizācijā.
2.	Ģeometriskas formas keramikas dizainā.	12	Pilnveidot prasmes radīt formas ar labām proporcijām un tīru, nesamākslotu formu, radošajā darbībā kā iedvesmas avotu pielietojot ģeometriskās pamatformas.
3.	Tehnoloģiju apguves pilnveide.	6	Papildināt savus radošos darbus, apstrādājot tās ar angobām un glazūrām, atbilstoši iecerei.
7.klase II semestris			
1.	Ideju ģenerēšana skolas radošajam nobeiguma darbam.	8	Iedvesmas avotu meklējumi, skicēšana.
2.	Tehniski eksperimenti un paraugi skicēm izvēlētajos materiālos.	12	Eksperimentēt un radīt dažādu paraugu variantus izvēlētajos materiālos, lai veiktu labāko izvēli sava radošā darba ieceres realizācijai.
3.	Radošā skolas nobeiguma darba realizācija materiālā un prezentācijas sagatavošana.	20	Darbs pie skolas nobeiguma radošā darba, atbilstoši iecerei. Darba procesa fotografēšana un dokumentēšana, lai apkopotu materiālus radošā darba prezentācijai PowerPoint vai citā programmā.

GRAFIKA/GRAFISKAIS DIZAINS

Nr. p.k.	Tēmas secībā pa mācību gadiem un semestriem	Stundu skaits	Sasniedzamie rezultāti: zināšanas, prasmes, iemaņas
4.klase I semestris			
1.	Ievads grafikā. Vēsture un tradīcijas Latvijā un pasaulē.	2	Iepazīties ar grafikas tehnikām un instrumentiem, veikt vienkāršus vingrinājumus.
2.	Vizuāls dzejolis vai eseja.	2	Iepazīties ar vizuāliem dzejoļiem, piem. G. Apolinērs, u.c. attīstīt prasmes ar teksta palīdzību radīt grafisku zīmējumu vai tēlu, piem. tēma "Laiks".
3.	Programmu Word un Corel Draw grafiskie rīki un to pielietojums.	10	Iepazīties ar programmu Word un Corel Draw grafiskajiem rīkiem un gūt pirmās iemaņas rīku pielietošanā, attēlu apstrādē u.t.t. vektorgrafikā un rastra grafikā.
4.	Grafiskie izteiksmes līdzekļi.	10	Mācīties pielietot daudzveidīgus grafiskos paņēmienus, radot vienu tēlu vai siluetu, katrā no tiem pielietojot dažādību grafisko paņēmienu izvēlē. Piem. tēma "Mana vārda pirmais burts."
5.	Kologrāfijas tehnika.	6	Apgūt pirmās iemaņas kalogrāfijas tehnikā

			(darba zīmējums, spoguļattēls, iespiefforma, atspiedums).
4.klase II semestris			
6.	Sausās adatas tehnika.	10	Detalizētu formu, piemēram tehnikas, retro auto, u.c. zīmēšana, radoši papildinot ar apkārtējas vides zīmējumu. Darba zīmējuma iegūšana no foto attēla, spoguļattēls, klišejas veidošana un atspieduma radīšana.
7.	Datorgrafika-sava radošā darba pilnveidošana, apstrādājot to grafiskajās datorprogrammās.	10	Apgūt prasmes Programmas Corel Draw rīku izmantošanā. Ieskenēt savu radošo darbu un pilnveidot to, atbilstoši radošajai idejai.
8.	Latviešu grafiķes Dz. Ezergailes radošā darbība. Mākslinieces darbi, kā iedvesmas avots radošai darbībai.	10	Iepazīties ar novadnieces, grafiķes Dzidras Ezergailes radošo devumu. Izmantojot mākslinieces darba fragmentu, to papildinot radoši, saglabājot autores darba stilistiku.
9.	Datorgrafika – manuāla attēla transformēšana no rastra grafikas uz vektorgrafiku.	10	Veidot izpratni par rastra un vektora grafikas pielietojuma iespējām. Iepazīšanās ar pamatformām, to deformācija, transformācija.
5.klase I semestris			
1.	Datorgrafika. Gleznas –portreta interpretēšana ar grafiskiem izteiksmes līdzekļiem.	8	Attīstīt prasmes, pielietojot grafiskos izteiksmes līdzekļus Corel Draw programmā – līniju transformēšana, grupēšana.
2.	Kologrāfija. Pašportrets, pielietojot grafiskos izteiksmes līdzekļus.	10	Izteiksmīgu fotogrāfiju radīšana, grafisks darba zīmējums, spoguļattēls, iespiefforma, atspiedums.
3.	Gleznas kopijas grafiskajās datorprogrammās.	12	Gleznas kopijas radīšana Corel Photo programmā vai Corel Draw un Molbert 3d programmā; <ul style="list-style-type: none"> • ar digitālām otām, • ar pamatformām.
5.klase II semestris			
5.	Datorgrafikas. Animācija.	10	Apgūt kadru zīmēšanu Corel Draw programmā, izmantojot savu iepriekš zīmēto komiksu ar dzīvnieku motīvu.
6.	Burti kā tēli. Grafisko paņēmieni daudzveidīgās iespējas.	10	Radīt burtus kā tēlus, kas atklāj vārda nozīmi, pielietojot daudzveidīgus grafiskos paņēmienus- līniju, punktošanu, svītrojumu, u.t.t
7.	Datorgrafikas. Animācija.	10	Animācijas vide, montāža, rediģēšana, izmantojot InShot aplikāciju vai citu piejamu programmu.
8.	Krāsains linogriezums. Dabas motīvs.	10	Apgūt prasmes krāsaina linoleja griezumatafspieduma radīšanā (grafisks darba zīmējums, un spoguļattēls, iespiefforma, atspiedums).
6.klase I semestris			
1.	Ex libris. Linogriezums.	10	Pilnveidot linogriezuma tehnikas apguvi un iepazīt Ex libris kā miniatūrgrafikas mākslas darbu, kas norāda grāmatas īpašnieku, ietverot viņa vārdu vai iniciāļus. Izveidot darba zīmējumu, tā spoguļattēlu, iespiefformu un veikt atspiedumus ar grafikas presi.

3.	Datorgrafika- Ex libra pilnveidošana.	12	Attīstīt prasmes, roku darba kvalitāti pilnveidojot grafiskajās datorprogrammās – ieskenēt, pielabot, samazināt un sagatavot, lai piemērotu to praktiskai pielietošanai kā personīgo grāmatzīmi.
4.	Kologrāfija. Ainavas un arhitektūras motīvi.	8	Pētīt Alūksnes kultūrvidi, zīmēt radošu kompozīciju ar ainaviskajiem un arhitektūras motīviem. Izgatavot iespaidformu kologrāfijas tehnikā un veikt atspiedumu ar grafikas presi.
6.klase II semestris			
5.	Datorgrafika – vizuāla tēla radīšana no ģeometriskām formām.	10	Pilnveidot prasmes datorprogrammu grafiskāo rīku pielietošanas iespējas radošo darbu izveidē. Apgūt iemaņas darbā ar slāņiem.
5.	Trafaretu izgatavošana un pielietošana praktiskā darbībā. Stensils.	8	Attīstīt prasmes sīku detaļu izgriešanā ar papīra nazi, piemēram baroka moīvi, leduspuķes, iniciālis uz dekoratīva fona, atspiedumu veidošana, izmantojot trafaretu. Iepazīt pielietojuma piemērus piemēram - interjera dizainā –dekoratīva josla uz sienas .
6.	Portreta grafiskas interpretācijas.	12	Izmantojot atpazīstamu personu foto, veidot viena portreta inerpretācijas ar atšķirīgiem grafiskiem paņēmieniem.
7.	Datorgrafika- vides objekta ievietošana pilsētas ainavā.	10	Iepazīt vides dizaina piemērus Latvijā, pasaulē. Sava vides objekta maketa un pilsētas ainavas fotografēšana. Foto apstrāde un montāža, izmantojot Corel PhotoPaint programmu.
7.klase I semestris			
1.	Lietīškā grafika. Grafiskais dizains. Veidi, iespējas senāk un mūsdienās.	14	Pilnveidot prasmes radīt grafisko dizainu plakātam, iesaiņojumam, reklāmai, markai, u.t.t.
2.	Fotografēšana. Datorgrafika - rastra grafikas pārveidošana par vektorgrafiku.	12	Pilnveidot prasmes fotografēšanā, piemēram, Alūksnes Mākslas skolas ēkas vēsturiskie un dekoratīvie elementi. Izvēlēto elementu apvienošana radošā kompozīcijā, pilnveidojot prasmes strādāt grafiskajās datorprogrammās.
3.	Linogriezums vai kologrāfija, izmantojot datorgrafikā radīto kompozīciju.	8	Darba zīmējuma radīšana spoguļattēlā, iespaidformas izgatavošana un atspieduma veikšana ar grafikas presi
4.	Radoša kompozīcija, izmantojot kāda mākslas virziena stilistiku ierosme avotu, brīvi izvēlēta tehnikā.	14	Padziļināti pētīt kādu mākslas virzienu un iekļaut tā pazīmes savā radošajā darbā, pilnveidojot prasmes izvēlētajā tehnikā.
7.klase II semestris			
1.	Ideju ģenerēšana skolas radošajam nobeiguma darbam.	8	Iedvesmas avotu meklējumi, skicēšana.
2.	Tehniski eksperimenti un paraugi skicēm izvēlētajos materiālos.	12	Eksperimentēt un radīt dažādus paraugus izvēlētajos materiālos, lai veiktu labāko izvēli sava radošā darba ieceres realizācijai.
3.	Radošā skolas nobeiguma darba realizācija materiālā un prezentācijas sagatavošana.	20	Darbs pie skolas nobeiguma radošā darba, atbilstoši iecerei. Darba procesa fotografēšana un dokumentēšana, lai apkopotu materiālus radošā darba prezentācijai PowerPoint vai citā programmā.

TEKSTILDIZAINS.

Nr. p.k.	Tēmas secībā pa mācību gadiem un semestriem	Stundu skaits	Sasniedzamie rezultāti: zināšanas, prasmes, iemaņas
4.klase I semestris			
1.	Tekstilmateriālu krāsošana un izmantošana aušanā.	12	Iepazīt un apgūt pirmās iemaņas seno amatu vilnas dziju vai citu materiālu krāsošanā un aušanā.
2.	Tekstilgleznojums. Mākslas darba kopijas fragments vai tā interpretācija.	10	Attīstīt prasmes gleznot uz lina vai kokvilnas auduma ar tekstilkrāsām. Pielietot prasmes, pārnesot zīmējumu izvēlētajā mērogā.
3.	Dizaina priekšmets praktiskai lietošanai. Pirmās iemaņas darbā ar šujmašīnu.	8	Veicināt izpratni par dizaina lomu ikdienas dzīvē. Veikt secīgas darbības ar pieejamajiem materiāliem no idejas līdz gatavam darbam.
4.klase II semestris			
3.	Faktūras tekstilmākslā.	20	Iepazīt un apgūt tekstila materiālu pielietošanas iespējas, dažādu tekstūru un faktūru radīšanā.
4.	Līnija tekstildizainā. Mašīnizšuvums.	20	Pilnveidot un apgūt iemaņas darbā ar šujmašīnu, pielietot tās radošā darbā.
5.klase I semestris			
1.	Zīda gleznojums un vaska batika.	10	Iepazīties un mācīties apgūt prasme zīda apgleznošanā, papildinot to ar vaska batiku.
2.	Forma un apjoms tekstilmākslā.	20	Attīstīt prasmes telpisku tekstidarbu radīšanā, pielietojot filcēšanas tehnikas.
5.klase II semestris			
3.	Aušana. Gobelēns. Kopijas fragments vai radošs darbs.	20	Iepazīt dažādās gobelēna tehnikas un mācīties pielietot tās praktiskā darbībā.
4.	Dizaina priekšmets praktiskai lietošanai. Dažādu tehniku apvienošana. (piemēram – spilsvens, rotaļlieta)	20	Pilnveidot izpratni par dizaina priekšmetu radīšanu pielietošanai ikdienā. Attīstīt telpisko domāšanu un prasmes dažādu tehniku apguvē un kombinēšanā savā radošajā darbā.
6.klase I semestris			
1.	Caurspīdīgu tekstila un citu materiālu izmantošanas iespējas radošos darbos.	15	Attīstīt prasmes izmantot netradicionālu tekstimateriālu iespējas, to pielietošanu radošajos darbos, kombinējot un papildinot ar nošuvumiem.
2.	Trīs dimensiju darbs - interjera priekšmets vai dekors.	15	Iepazīt dažādus, arī netradicionālus šķiedras materiālus un tehnisko risinājumu iespējas telpiska radošā darba izveidošanā.
6.klase II semestris			
3.	Tekstildizains mūsu ikdienā.	20	Attīstīt prasmes un iemaņas ikdienā pielietojama priekšmeta vai apģērba aksesuāra dizaina projektēšanā un izgatavošanā. (soma, čības, cepure, josta,...utt.)
4.	Textila materiālu un tehniku kombinēšana un izmantošana radošajos darbos, ietekmējoties no seno kultūru mākslas darbu motīviem.	20	Pilnveidot prasmes un iemaņas, izmantot dažādas tehnikas un materiālus savā radošajā tekstildarbā, kā iedvesmas avotu izmantojot seno kultūru mākslas darbu motīvus – piemēram, Senā Ēģiptes, Austrālijas aborigēnu, u.t.t.

7.klas I semestris			
1.	Vienas radošas kompozīcijas realizēšana 3 dažādās tehnikās.	30	Pilnveidot prasmes savu radošo darbu realizēt daudzveidīgās tehnikās un materiālos, gan plaknē, gan telpiski.
7.klase II semestris			
1.	Ideju ģenerēšana skolas radošajam nobeiguma darbam.	8	Iedvesmas avotu meklējumi, skicēšana.
2.	Tehniski eksperimenti un paraugi skicēm izvēlētajos materiālos.	12	Eksperimentēt un radīt dažādu paraugu variantus izvēlētajos materiālos, lai veiktu labāko izvēli sava radošā darba ieceres realizācijai.
3.	Radošā skolas nobeiguma darba realizācija materiālā un prezentācijas sagatavošana.	20	Darbs pie skolas nobeiguma radošā darba, atbilstoši iecerei. Darba procesa fotografēšana un dokumentēšana, lai apkopotu materiālus radošā darba prezentācijai PowerPoint vai citā programmā.

**Mācību priekšmeta uzdevumu tēmas pedagogs ir tiesīgs diferencēt vai mainīt:*

- ja mācību uzdevums ir par sarežģītu vai vienkāršu atbilstošās klases audzēkņu līmenim,
- ja klases audzēkņi tiek gatavoti nozīmīgiem valsts vai starptautiskiem audzēkņu darbu konkursiem.

6. Mācību metodes un darba formas

Skolotājs atšķirīgās situācijās no daudzveidīgā metožu klāsta izvēlas tās mācību metodes, kuras liekas vispiemērotākās konkrēto mācību uzdevumu mērķu sasniegšanai. Pēc darbības rakstura var izdalīt trīs atšķirīgas metožu grupas – norādošās, sokrātiskās un atklājuma metodes. (Als Harvids*)

Norādošās metodes piemērotas, lai sniegtu audzēkņiem konkrētas zināšanas, prasmes, tehnikas. Norādošās metodes izvēles mācību priekšmetā izmanto, uzsākot jaunu tēmu vai uzdevumu. Skolotāja stāstījums vai demonstrējums iepazīstina audzēkņus ar uzdevumu, metodiskajiem uzskates līdzekļiem un palīgīdzekļiem, tehniskiem paņēmieniem (vizēšana, proporciju mērīšana, krāsu jaukšana un klāšana) un instrumentiem.

Sokrātiskās metodes lieto, lai virzītu audzēkņus uz patstāvīgi ideju un risinājuma meklēšanu, prasmes analizēt, vērtēt un izteikties attīstīšanu dialogā ar skolotāju un klases biedriem. Sokrātiskās metodes izvēles mācību priekšmetā izmanto, veicot dažādus mācību uzdevumus. Pedagoģa un audzēkņu sarunas palīdz saskatīt un pievērst uzmanību detaļām, vizuālām vērtībām, tuvāk izprast ar saskatīšanu vai attēlošanu saistītas problēmas, lietu uzbūvi un jēdzienus. Mācību darbu tapšanas un izvērtēšanas procesā var izmantot jautājumu un atbilžu metodi: mērķtiecīgi jautājumi var palīdzēt audzēknim analizēt mākslas darbus, saskatīt iespējamās kļūmes darba procesā, novērtēt darba procesu un tā rezultātu. Audzēkņa praktiskais darbs ir aktīvs process, kurā jautājumi un atbildes var būt gan formulētas vārdiski, gan risinātas darbībā – ideju pieraksti, eseja, vērotā skicēšana, tehnisko paņēmieni, mākslas darbu un dabas studijas kopēšana, avotu izpēte, materiālu atlase u. c.

Atklājumu metodes pamatā ir audzēkņa daudzveidīga radošā darbība, eksperimentēšana un izziņāšanas prieks. Skolotājs organizē mācību procesu tā, lai tas būtu atvērts skolēnu patstāvīgiem atklājumiem. Atklājuma metodes izmanto, audzēkņiem patstāvīgi izziņot ko jaunu daudzveidīgos radošos mācību uzdevumos, kā arī mācoties no savām veiksmēm un kļūdām. Atklājuma metodes ir eksperiments un praktiskais darbs ar atšķirīgiem, atklājumus ietverošiem nosacījumiem – darbs ar jauniem materiāliem, tehnikām un izteiksmes veidiem.

Darba formas – Individuāls darbs. Grupu darbs. Apmeklējumi muzejā un izstāžu zālē, ekskursijas, radošās darbnīcas, pieredzes apmaiņa.

7. Mācību sasniegumu vērtēšana

7.1. Vērtēšanas metodiskie paņēmieni:

- 1) Ievadvērtēšana notiek mācību procesa sākumā pirms konkrētas tēmas, uzdevuma vai mācību priekšmeta vai kursa apguves, nosakot audzēkņu apgūto zināšanas un prasmes, lai pieņemtu lēmumu par turpmāko mācību procesu.
- 2) Kārtējā vērtēšana nosaka audzēkņu sasniegumus, lai uzlabotu tos mācību procesa laikā, saskaņotu mācību procesa norisi, mācību mērķus un metodes, veicinātu audzēkņu pašnovērtēšanas prasmes un atbildību.
- 3) Noslēguma vērtēšana nosaka audzēkņu zināšanas, prasmes un attieksmes mācību uzdevuma, tēmas, temata vai loģiskas temata daļas, semestra, mācību gada noslēgumā. Zināšanas un prasmes izvēles mācību priekšmetā vērtē vērtē 10 ballu skalā, kārtējā pārbaudē, kurā nav iespējams novērtēt atbilstoši 10 ballu skalai, pedagogs mācību sasniegumus var vērtēt ar "ieskaitīts" vai "neieskaitīts".

7.2. Vērtēšanas kritēriji:

Apguves līmenis	Vērtējums ballēs	Vērtējuma atšifrējums
Augsts	10 – izcili	Zināšanas, prasmes un iemaņas pārsniedz mācību priekšmeta programmas prasības, liecina par spilgtu talantu, mākslinieciskumu.
	9 – teicami	Pilnā mērā apgūtas prasības, iegūta prasme patstāvīgi realizēt iemācīto, radoša pieeja.
Optimāls	8 – ļoti labi	Pilnā mērā apgūtas izglītības programmas prasības, taču reizēm trūkst prasmes patstāvīgi realizēt iemācīto, attīstīt to.
	7 – labi	Apgūtas izglītības programmas prasības, taču vienlaikus konstatējami atsevišķi nesvarīgi trūkumi zināšanās, iemaņās.
	6 – gandrīz labi	Apgūtas izglītības programmas prasības, taču atsevišķās nozīmīgās jomās zināšanas un iemaņas ir nepietiekami stabilas un pārlicinošas.
Vidējs	5 – viduvēji	Pamatvilcienos apgūtas izglītības programmas prasības, kaut arī konstatējama vairāku nozīmīgu zināšanu nepietiekama stabilitāte un rezultativitāte.
	4 – gandrīz viduvēji	Pamatvilcienos izglītības programmas prasības, tomēr konstatējama vairāku nozīmīgu zināšanu un iemaņu nepilnīga pārvaldīšana un ievērojami trūkumi tajās.
Zems	3 – vāji	Zināšanas, prasmes un iemaņas mācību priekšmetā ir apgūtas virspusēji, nav spēju tās praktiski izmantot.
	2 – ļoti vāji	Apgūtas atsevišķas zināšanas, prasmes un iemaņas, taču kopumā trūkst orientācijas un līmeņa tajās.
	1 – neapmierinoši	Nav izpratnes par priekšmeta būtību un iemaņu tajā.

Piezīme : Izglītojamā sasniegumus vērtē salīdzinājumā ar plānotajiem rezultātiem, raksturojot mācību priekšmeta programmas vai tās daļas apguves līmeni.

Programmas autori:

/Anita Vēliņa/

/Ilze Egle/

/Lilija Kukle/

/Elita Salaka/